

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

معماری خانه‌های درختی

مؤلفین:

دکتر علی خانی

(عضو هیأت علمی دانشگاه شهید رجایی)

مهندس حسن فریدونزاده

(مدرس دانشگاه فنی و حرفه‌ای ایران)

سرشناسه	: خاکی، علی، ۱۳۴۳ -
عنوان و نام پدیدآور	: معماری خانه‌های درختی = Architecture Treehouses / مولفین علی خاکی، حسن فریدون‌زاده.
مشخصات نشر	: تهران: کتاب پدیده، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۱۳۲ ص.: مصور (رنگی)، جدول: ۲۱×۲۱ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۵۴۶۴-۶۰-۳
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: خانه‌های درختی
شناسه افزوده	: فریدون‌زاده، حسن، ۱۳۵۹ -
رده بندی کنگره	: ۳۹۴ م۶ خ TH۴۸۸۵
رده بندی دیویی	: ۷۲۸/۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۲۳۶۶۱۹

انتشارات کتاب پدیده
تهران - میدان انقلاب - خیابان آزادی - پانزدهم تیر
پلاک ۱۹ - طبقه دوم
تلفن: ۶۶۴۱۴۸۶۰ - ۶۶۱۴۸۰۱

عنوان: معماری خانه‌های درختی

تألیف و گردآوری: دکتر علی خاکی - مهندس حسن فریدون‌زاده
ناشر: انتشارات کتاب پدیده
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۴۶۴-۶۰-۳
نوبت چاپ: چاپ اول / پانز ۱۳۹۴ ■ تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه ■ حروفچینی: زیتون / ۶۶۴۳۳۸۰۸
لیتوگرافی: باختر / ۶۶۹۵۴۱۴۳ ■ چاپ: فرشیه / ۵۵۴۲۸۱۷۳ ■ صحافی: جوان / ۳۳۴۵۲۹۶۷

قیمت: ۲۵۰۰۰۰ ریال

مراکز پخش: تهران: انتشارات دانشگاهی کیان

اصفهان علم گستر: ۹- ۳۲۱۹۹۷۸-۳۱۱	اصفهان کتابفروشی مهرگان: ۵۱- ۳۲۱۳۷-۳۱۱	تبریز بانک کتاب: ۵۳۲۷-۳۰۰-۹۱۴
مشهد ارسطو: ۶۱- ۲۲۴۱۷-۵۱۳	شیراز کتابفروشی جمالی: ۸۸- ۳۲۱۸۳-۷۱۱	یاسوج شهر کتاب: ۵۱- ۳۲۲۳۹-۷۴۳

انسان به روایتی در سیر تحول سکونتی خود بر روی کره خاکی مدت‌ها در چتر درختان زندگی می‌کرد. بشر قرن‌هاست که در رابطه تنگاتنگ با طبیعت به سر برده و برای تولید مایحتاج خود از آن الهام می‌گیرد. رابطه پایدار میان فرهنگ و طبیعت برای انسان‌ها از ابتدای حضور بر روی زمین به راه راهگشا بوده است. منظر سبزی که موجب ارضای نیاز فطری انسان‌ها می‌شود نیز از همین رابطه می‌گوید. طبیعت به عنوان منبع الگوهای زندگی همیشه در زمینه‌های مختلف منشاء خدماتی برای انسان جستجوگر و کنجکاو بوده که زمان آن به قدمت خود تاریخ می‌رسد و در این روند، انسان بعد از گذر از قهر طبیعت توانسته است در زمینه‌هایی چیرگی خود را به او نشان دهد. اما طبیعت به عنوان منبع و نیروی ارزنده در خدمت انسان بیش از آنکه به انسان عقل‌گرا در امور کمی و تکنیکی کمک کند، نیاز روحی و احساسی او را برآورده ساخته است. طبیعت و آثار آن در طول تاریخ همیشه منبع الهام و سرمشق خلاقیت‌های انسان بوده است. کتاب معماری خانه‌های درختی نیز از این نگرش خلاقانه ملهم از طبیعت ناشی شده است.

در زمین لرزه مهیب بم در دی ماه سال ۱۳۸۲ که نه تنها به آثار باستانی گرانقدری صدمات جبران ناپذیری وارد نمود بلکه جان بسیاری از هموطنان عزیز نیز از دست رفت، شاهد بودیم که ساختارهای طبیعی پایدار ماندند. بر اساس اطلاعات برگرفته از ویکی پدیا "در اثر این حادثه ۹۰ درصد از سازه‌های شهر بم به کلی تخریب شدند، ارگ بم که با ۲۵۰۰ سال قدمت بزرگترین سازه گلی جهان بود، به کلی ویران شد." پیشنهادی که در آن سال‌ها به عنوان مشاور عالی پروژه یونیسکو

مطرح نمودم براساس پایداری طبیعی برای پیشگیری از صدمات مالی و جانی در سوانح آتی بود. طبیعتی که از یک سو سانه را می‌آفریند از سوی دیگر راهگشای رویارویی با آن است. خانه‌های درختی مکان‌هایی امن را در مواقع ضروری ارایه می‌نمایند و شایسته است مورد بررسی دقیق واقع شوند. نگارندگان محترم با طرح موضوعات متنوع و جذاب زمینه‌هایی را در جهت شناخت پدیده خانه‌های درختی ارایه نموده‌اند که نشان می‌دهد معرفی مناسبی از قابلیت‌های خانه‌های درختی از اهداف چاپ این کتاب است.

کتاب معماری خانه‌های درختی در چهار فصل و با موضوعات ابزار و تجهیزات ساخت خانه‌های درختی، پیشینه تاریخی خانه‌های درختی، نمونه‌های اجرا شده خانه‌های درختی، ضوابط و معیارهای طراحی خانه‌های درختی، گام‌های نخستین را در جهت آشنایی با این رویکرد به سکونت برمی‌دارد. این سکونت موقت یا دایم ولی امن و با کیفیت همواره از اهداف بشر بوده است. دکتر علی خاکی با سابقه ارزشمند آکادمیک و مهندس حسن فریدون‌زاده پژوهشگر پر تلاش با ایجاد این اثر که حاصل سال‌ها تحقیق در حیطه‌ای نو می‌باشد نشان داده‌اند که هنوز می‌توان از طبیعت برای دستیابی به زندگی بهتر برای انسانها بهره برد. آرزوی توفیق روزافزون برای نگارندگان در انتشار پژوهش‌های آینده‌شان را دارم.

امید است این اثر ارزشمند، با توجه به این که در این زمینه منابع چندانی در دست نیست برای پژوهشگران، صاحب‌نظران و دانشجویان عزیز مثمر‌تر باشد.

دکتر رضا میررس صبری

استاد دانشگاه‌های ویرجینیا تک

سیستم ایالتی کالیفرنیا و شهید بهشتی

مرداد ماه ۱۳۹۲

معماری خانه‌های درختی، یکی از سبک‌های معماری در دل طبیعت است که بر خلاف معماری عام شهری که عمدتاً یک برداشت ذهنی از مواد و مصالح صنعتی، ساختار سازه‌ای را داراست، از ساختاری زنده و در حال رشد برخوردار بوده که ساختار اصلی آن را درخت و شاخه‌ها بر عهده داشته و عوامل معماری آن بیشتر در قالب مواد و مصالح طبیعی شکل گرفته است. البته این موضوع به این معنا نیست که طبیعی و ساخت خانه‌های درختی از مواد و مصالح مدرن استفاده نمی‌شود، بلکه در خانه‌های درختی علاوه بر استفاده از مواد و مصالح ارگانیک، در برخی موارد با استفاده از تکنولوژی‌های برتر در آنها، عملکردهای متفاوتی می‌یابند که از آن جمله: می‌توان به رستخیزی درختی، فضاهای عبادی و کلیسا، فضاهای منحصر به فرد کودکان و غیره نیز اشاره نمود. ایرانیان از دیرباز نسبت به طبیعت، احترام گذاشته‌اند و در کتاب مقدس قرآن کریم نیز به عنوان هدایت‌گر اعتقادی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان، در بحث حفظ، بایگ، طبیعت، آیات بسیاری وجود دارد که نشانه‌ی وابستگی انسان به طبیعت از جنبه‌های روحی-روانی و فیزیکی می‌باشد. لذا، خانه‌های درختی که در نگاه اول شاید رویایی و خارج از ذهن باشد، اما در واقع می‌توان نشان داد که این سبک خاص از معماری برخلاف تفکرات عام، کاملاً منطقی بوده و قابلیت اجرایی دارد.

در این اثر برخی پروژه‌ها با کسب مجوز لازم از سوی طراحان و مجریان آنها گردآوری شده است، در تماس با برخی فعالان در حوزه خانه‌های درختی دنیا بعضاً توجه ایرانیان به این موضوع را جالب می‌دانستند، در صورتی که مطالعات تاریخی نشان می‌دهد، زمانی که ایرانیان برای کبوتران، کبوترخانه طراحی و درست می‌کردند و یا به دلیل حضور آنها در اطراف گنبدها و مناره‌های امامزاده‌ها، خوردن گوشت آنها جایز شمرده نمی‌شد، در همان زمان کاربرد اصلی کبوترخانه‌های اروپا، تولید گوشت بوده است. همچنین پیشینه تاریخی بهره‌گیری از معماری خانه‌های درختی در منطقه بین‌النهرین که بر روی آثار حجاری شده آن مناطق نقش بسته است، گریای رشد تاریخی این منطقه از این نوع معماری است. ایران اسلامی با تاریخ معماری غنی و با بهره‌مندی از معماری فرازمانی ر آدوار مختلف، نیاز به یادآوری و نسخه‌برداری از سوی اساتید و دانشجویان دارد. همچنین بایستی به این موضوع اشاره نمود که در برخی باغات در روستاهای کشور، روستانشینان با تجربه به صورت خودجوش با اقدام به طراحی و ساخت این نوع معماری اقدامی نموده‌اند، اما این ساخته‌ها به صورت تجربی بوده که برای عملکردهای دیدهبانی و یا استراحتگاه موقت از آنها استفاده می‌کردند. در چشم‌انداز ورود به این مقوله با گسترش دانش آن در محافل علمی و دانشگاهی، و فرهنگ‌سازی عمومی آن، می‌توان حوزه احداث چنین سازه‌هایی را به دزون شهرها و پارک‌های شهری کشاند که قطعاً در جهت جذب توریست و حتی در اشتغال زایی و فرحبخش کردن فضاهای باز و یا ایجاد آلمان‌ها در فضاهای شهری مؤثر خواهد بود. امید است در کتاب‌های دیگری که در آینده منتشر خواهد شد، پروژه‌های بومی، معماری خانه‌های درختی با جزئیات اجرایی را جمع‌آوری کرده تا مورد استفاده دانشجویان و متخصصان در حوزه‌های معماری، سازه و محیط زیست قرار گیرد.

۹.....	بخش اول. شناخت ابزارهای اواساخت خانه‌های درختی
۱۷.....	بخش دوم. تاریخچه خانه‌های درختی در دنیا
۲۷.....	بخش سوم. نمونه‌های ساخته شده خانه پبله ابریش در آلمان
۲۸.....	۱-۳ خانه پبله ابریشم
۳۲.....	۲-۳ خانه درختی پایدار (O2 sustinibility) در کالیفرنیا
۳۷.....	۳-۳ خانه درختی ماجراجویی در کاستاریکا
۴۰.....	۴-۳ خانه درختی با گنبد ژئودزیک در لهستان
۴۲.....	۵-۳ خانه درختی اوکیناوا ژاپن
۴۶.....	۶-۳ رستوران درختی زرد در نیوزلند
۵۳.....	۷-۳ خانه درختی با تکنولوژی برتر (High tech) در یونان
۵۶.....	۸-۳ خانه درختی ساحل دریاچه تجرنسی Tegernsee آلمان
۵۹.....	۹-۳ خانه درختی شگفت انگیز ساخت شرکت BAUM RAUM
۶۲.....	۱۰-۳ خانه درختی گردو در دوسلدورف کشور آلمان
۶۴.....	۱۱-۳ خانه درختی توسکا بلوط در آلمان
۶۷.....	۱۲-۳ خانه درختی کروی در کشور کانادا
۷۰.....	۱۳-۳ خانه درختی مارپیچ در شمال کالیفرنیا

۷۲	۱۴-۳ خانه درختی Fab tree hab (طرح پایان نامه دکتر) در نیویورک
۷۶	۱۵-۳ خانه درختی در کامبرلند
۸۰	۱۶-۳ خانه درختی قبیله Korowai و Kombai در اندونزی
۸۳	۱۷-۳ خانه درختی تماشایی در برزیل
۸۷	۱۸-۳ خانه‌ی درختی تریبی در آمریکا
۹۱	۱۹-۳ خانه‌های درختی شماره یک
۹۲	۲۰-۳ خانه‌های درختی شماره دو
۹۳	۲۱-۳ خانه درختی شماره سه
۹۴	۲۲-۳ خانه درختی شماره چهار
۹۵	۲۳-۳ خانه درختی شماره پنج
۹۶	۲۴-۳ خانه درختی شماره ششم
۹۷	۲۵-۳ خانه درختی شماره هفتم
۹۸	۲۶-۳ خانه درختی لوکس در باغ باستانی کشور انگلستان
۱۰۰	۲۷-۳ خانه درختی EDEN: خانه درختی با زیست متنوع و جدید برای بزرگ‌ترین جنگل‌های گرمسیری
۱۰۳	۲۸-۳ کلیسای درختی قدیمی در فرانسه
۱۰۵	۲۹-۳ خانه درختی Erleb: یک خانه درختی با فضای باز و محل شادی و تفریح
۱۰۷	بخش چهارم. ضوابط و معیارهای طراحی
۱۰۸	۱-۴ خانه درختی در ژاپن
۱۰۹	۲-۴ روش ساخت با ابزاری به نام GL (Garnier Limb)
۱۱۰	۳-۴ انتخاب درخت برای خانه درختی
۱۱۲	۴-۴ ساخت خانه درختی درمابین تنه‌های درختان مختلف
۱۱۲	۵-۴ طراحی خانه‌های درختی از نظر سازه‌ای
۱۲۸	۶-۴ تعدادی از خانه‌های درختی اجرا شده در قالب ماکت و واقعی با راهنمایی مولفین
۱۳۰	منابع